

Bryns Patentkontor 1/4
Etabl. 1877
Tromsø 333706. Postgite 18028
1/4 Grønlandsveien, Patentbrygga
HARALD BRYN
A. L. Reinhold, Jacob Larsen,
A. H. Solberg,
Medlemmer av
Norske Patentingeniørers Forening
Tostrupgården - Oslo

Grunnlagt 1767.

Adresseavisen

Grønlands Adresse

Kontors Etterretninger

Nr. 14 182. årgang.

Trondheim, lørdag

17de januar 1945

182. årgang.

Nr. 14

„Svein Jarl“ minesprengt ved Hellas' kyst 9 mann meldt savnet, 14 av besetningen, bl.a. kaptein Mauseth, reddet Nordenfjeldskes nyeste skip i Middelhavsflåten forlist.

IGJEN HAR Nordenfjeldske Dampskipselskap lidt et smertelig tap, idet et telegram fra selskaps London-kontor i går meddelte at «Svein Jarl» er støtt på en mine og sunket. I DEN FØRSTE melding om ulykken som innløp, heter det at båten gikk på en mine ved Cape Papan på Peloponnes i Hellas. 14 av mannskapet, deriblant kaptein Reidar Mauseth og styrmennene Sitter, Mong og Eriksen, er reddet, mens 9 er savnet.

Nærmere enkeltheter om ulykken forelå ennå ikke da dette ble skrevet i går kveld.

DET ER SA VIDT man vet ikke passasjerer ombord. Hvis så er tilfelle, er de gått ombord i London, men da båten vanligvis har en mannskapstyrke på 22—23 mann, synes de tall som er oppgitt for reddede og savnede, å tyde på at det ikke var noen passasjerer med. Det er mulig at styrtens hustru har vært med, men det vet man ennå ikke sikkert.

DE FLESTE av mannskapet var trøndere, bl. a. kapteinen, styrmann Sitter og visstnok også styrmann Eriksen. Den tredje styrmannen, Mong, er fra Stavanger.

De tre maskinistene er her fra Trondheim. 1. maskinist er Ole Arntsen, 2. maskinist Sverre Johansen, han er før av rig nå bosatt i England, og 3. maskinist er Per Lurvik.

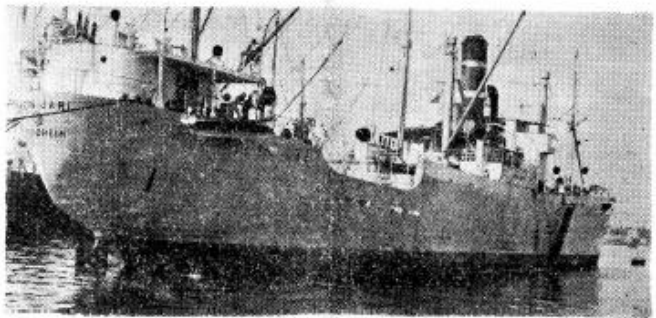
«SVEIN JARL» var innsett i Middelhavsflåten og gikk med løn Aarwæren og forskjellige Middelhavshavner. Den var på tur fra Athen til London da den støtte på minen.

MED «SVEIN JARL» har Nordenfjeldske mistet den nyeste og største båt i selskaps Middelhavsflåte. Den var på 3400 tonn og ble bygget under krigen og het da «Håkon Jarl». Under sin ferdsel har den bombet og under reise til Hamburg og er siden ombygget og reparert ved Frederikstad verk, verksted, hvor den var ferdig i september 1944. Siden har den gått i Middelhavsflåten.

CAPE PAPA hvor ulykken hendte, ligger på vestsiden av Peloponnes-halvøya, like ved innløpet til Petrosbukten. Nærmeste større by er Patras som ligger et stykke inne i bukten, og Messolongi rett sør for ulykkesstedet.

SISTE

Et Bristol-telegram i natt melder at «Svein Jarl» støtt på en

«Svein Jarl»

Kaptein Reidar Mauseth.

— St. Moritz —
Østens sønner på skøyter, og imponerer KOREANERNE TRENER

St. Moritz, 16.
FRA VÅR UTSTAVETS BEJAKK-
DEK SYNERE FODSVAD)
ST. MORITZ hadde et veldig ant.

Svalbard-morderen er et avskrekkende eksempel på hvordan barn ikke skal oppdras Den rettsmedisinske kommisjon mener drapet ble begått i en bevisstløshetsstilstand

Tromsø (Privat) Løgnmannsrettsdet resultat at tiltalte ikke er ansvarlig for drapet på ingeniør Ole Hell Lund i Kings Bay basen 1940 fortalte i går. Tiltalt er den 29-årige maskinist Ludvig Olsen fra Tromsø. Den alt overveidende del av pårøpene rettsmots gikk med til de psykotriske sakkyndiges forklaringer. Overlege Schjerve i Bergen, som begynte sin forklaring for Miljødet dets forberedelse, fortsatte sin utredning da rettsretten begynte i går. Schjerve mener ikke bare i denne sak, men også i 1937 har hatt tilfalle til observasjon, konkluderer sin forklaring med at han ikke mener tiltalte for å være ansvarlig eller for å være en person med mangelfull utviklede eller varig svekkede sjelstyrker. Overlegen mener heller ikke at Ludvig Olsen var bestodde i gjerningsbuddet, og tror ikke at det er foretatt gjerningen.

Den andre sakkyndige, overlege Gunnar H. S. S. i Oslo, er i likhet med Schjerve kommet til resultatet at tiltalte ikke er ansvarlig for drapet på ingeniør Ole Hell Lund i Kings Bay basen 1940 fortalte i går. Tiltalt er den 29-årige maskinist Ludvig Olsen fra Tromsø. Den alt overveidende del av pårøpene rettsmots gikk med til de psykotriske sakkyndiges forklaringer. Overlege Schjerve i Bergen, som begynte sin forklaring for Miljødet dets forberedelse, fortsatte sin utredning da rettsretten begynte i går. Schjerve mener ikke bare i denne sak, men også i 1937 har hatt tilfalle til observasjon, konkluderer sin forklaring med at han ikke mener tiltalte for å være ansvarlig eller for å være en person med mangelfull utviklede eller varig svekkede sjelstyrker. Overlegen mener heller ikke at Ludvig Olsen var bestodde i gjerningsbuddet, og tror ikke at det er foretatt gjerningen.

Den andre sakkyndige, overlege Gunnar H. S. S. i Oslo, er i likhet med Schjerve kommet til resultatet at tiltalte ikke er ansvarlig for drapet på ingeniør Ole Hell Lund i Kings Bay basen 1940 fortalte i går. Tiltalt er den 29-årige maskinist Ludvig Olsen fra Tromsø. Den alt overveidende del av pårøpene rettsmots gikk med til de psykotriske sakkyndiges forklaringer. Overlege Schjerve i Bergen, som begynte sin forklaring for Miljødet dets forberedelse, fortsatte sin utredning da rettsretten begynte i går. Schjerve mener ikke bare i denne sak, men også i 1937 har hatt tilfalle til observasjon, konkluderer sin forklaring med at han ikke mener tiltalte for å være ansvarlig eller for å være en person med mangelfull utviklede eller varig svekkede sjelstyrker. Overlegen mener heller ikke at Ludvig Olsen var bestodde i gjerningsbuddet, og tror ikke at det er foretatt gjerningen.

KOMINFORM HAR PLANLAGT SABOTASJE MOT MARSHALL-PLANEN

En hemmelig „Protokoll M“ avslører kommunistene Planen utarbeidet i Beograd og „med støtte av Sovjet-regjeringen“ DETALJERT TIDSTABELL FOR STREIKER OG UROLIGHETER I TYSKLAND

EN HEMMELIG kommunistisk plan, som er utarbeidet i Beograd og etter hva planen selv hevder, med støtte av den sovjetrussiske regjering, har som mål å skape en rekke lønnsende streiker i Ruhr og derved blidere Marshallplanen. PLANEN ER FALT I HENDENE på en vestalliert møte i Berlin og offentliggjort nå av United Press, som har den fra absolutt pålitelig kilde, melder det fra Berlin. PLANEN VISER i en rekke typiske trekk den kjenne, kommunistiske sabotasjeakt, og amerikanske saker at den siste akse samarbeidsforholdene i Ruhr med deltagelse av 20.000 arbeidere er en del av planen.

«PROTOKOLL M» Planen betegnes som «Protokoll M», og det kan ikke neppe hvorenn den er kommet i redaksjonelle vestallierte hendene, men United Press har hatt

gitt et innblikk i tiltaltes sjelstil, forklarer hans møte å være på Stabskolonnen dokumenterte bevis, som er et avskrekkende eksempel på hvordan barn ikke skal oppdras og forteller hvordan tiltalte da han var liten gikk bokstavelig talt måtte slå seg fram i livet, først på kongsgårdene på Vestlandet da han var bortsoil, siden på tungvoklene Faldstad og Bastøy, til slutt til sjøs og på Svalbard. Tiltalte sier i brevet at hans beste venner var kurdene. De var glad i ham slik han var og ikke slik de mente han burde være. Det er ingen tvil om at tiltalte har hatt et meget nær vennskap i livet sin fellest, og det var dødsstille på tilhørsbenkene under opplæringen av livet.

I dag fortsetter saken med prøvede. Forværet er advokat Bjørn W. R. H. i Oslo. Dommen vil antagelig falle i begynnelsen av neste uke.

Den tidligere tyske soldaten fra Hønefoss, Kristian Fredrik Halvorsen, som forleden natt prøvde å legge en bombe på et forsyningsstasjon til de norske skapstasjonene i Tyskland.

SISTE BILDE AV MARSHALL

„Svein Jarl“

Det er med dyp beklagelse hele almenheten har mottatt meddelelsen om den ulykken som har rammet et av Nordenfjeldskes prektigste fartøyer, «Svein Jarl». Ennå er det innløpet bare sparsomme meldinger om denne tildragelsen. En vet således ikke med bestemthet hvor mange som er omkommet. Blant dem som er oppgitt som savnet kan det jo tenkes at noen kan komme til rette etter hvert — muligheten av det bør i et hvert fall holdes åpen inntil definitivt beskjed foreligger.

Det er brakt på det rene at «Svein Jarl» er blitt minesprengt. En måtte da være mest tilbøyelig til å tro at det var en drivmine som hadde rammet fartøyet. Men en senere opplysning som dog ennå ikke er offisielt bekreftet forteller at «Svein Jarl» var kommet inn i et felt av forankrede miner. En skulle ikke tro at slike felter ennå eksisterte, snart tre år etter krigens avslutning og iallfall måtte en ha lov til å gå ut ifra at de ville være kunngjort og kartlagt og at det under særlig ugunstige forhold var stilt mineløser til disposisjon for å navigere fredelige handelsfartøyer gjennom feltet.

Hvorledes kan så «Svein Jarl» være kommet inn i feltet? Etter de telegrammer som hittil er innløpet, men hvorav de færreste bærer offisielt preg, synes påstand å stå mot påstand i besvarelsen av dette spørsmålet.

Men besvart blir det naturligvis og i forbindelse dermed også ansvarsspørsmålet, om ikke for så når sjørettsforklaringen gir alle tilgjengelige autentiske opplysninger. Først da kan en også drøfte de mulige konsekvenser av ulykken for norsk fraktfart i sin alminnelighet i farvann hvor krigstilstanden åpenbart ennå ikke er opphevet.

Imidlertid går våre tanker i dyp medfølelse til dem som har sine nærmeste blant de omkomne og blant de ennå savnede, men hvis håp for de sistnevnte rinner ut med hver time som går uten at de får nærmere beskjed om deres skjebne. Vi vet at også for Nordenfjeldske Dampskibsselskap er dette tap av liv i selskapets tjeneste det hardeste slag. Men dertil vil selskapet også måtte føle tapet av en av sine nyeste og prektigste båter, et tap som i disse tider meget vanskelig lar seg erstatte.

Utklipp fra annen artikkel i samme avis:

Los Håkon Karlsen talte om «Svein Jarl» og dens sorgelige skjebne og mintes de som var gått bort. Disse hverdagens helter vil som oftest ikke ha noen rosende omtale, men vi minnes dem i dag med ære! Etter hans tale fulgte 2 minutters stillhet.

To lik drevet i land.

Etter hva kaptein Mauseth telegrafisk har meddelt selskapet er to lik drevet i land. Det er messegutt Hans Johansen og matros Tarald Jonsen.

Johansen var fra Hadsel i Vesterålen og født 23. mars 1927. Matros Jonsen var fra Kragerø og født 18. februar 1902. Begge var ugift.

En gjeter var øyenvitne og tilkalte hjelp.

I en av de meldinger som innløp lørdag fra NTB het det at en gjeter hadde vært øyenvitne til ulykken. Han fikk straks varslet de lokale myndigheter som så organiserte redningsarbeidet. Det ble straks sendt ut en del fiskerbåter, likesom en del minesveipere gikk til assistanse. Det var tung sjø og vanskelig å komme bort til vraket og først 5 timer etter at ulykken hadde hendt fikk man tatt opp 15 personer og ført i land.

Etter hva Associated Press melder fra Aten gikk «Svein Jarb» nå to mi-
ner.

Inn i minefelt?

Havnemyndighetene i Patras satte straks i gang undersøkelser i forbindelse med ulykken, og etter de resultater de er kommet til skal «Svein Jarb» ha kommet ut av den sikre leden og inn i et felt med forankrede miner, meldes gjennom NTB. Dette blir imidlertid, etter hva Ass. Press erfarer benektet av kapteinen.

Kapteinen ble kastet på sjøen.

Skipet sank i løpet av 3 minutter. Kaptein Mauseth lå og sov i sin lugar og ble kastet på sjøen ved eksplosjonen.

Like etter ulykken ble det sendt melding til den norske charge d'affaires i Aten, Harald Juell, som straks reiste til Patras for å innhente nærmere opplysninger om ulykken.

Adressa 20 og 21 januar 1948
På forsidene

„SVEIN JARL“ FREMDELES INTET NYTT FRA FORLISET

Sjøforklaring opptas antagelig i Patras.

ETTER hva Adresseavisen erfarer ved henvendelse til Nordenfjeldske Dampskibsselskap foreligger det fremdeles intet særlig nytt fra ulykken med «Svein Jarl».

DE TO handdrevne lik blir etter gresk lov begravd med en gang, og man vil ikke kunne sende dem hjem. Først etter 2 år kan likene graves opp, kremeres og sendes hjem.

SJØFORKLARING i forbindelse med ulykken vil formodentlig bli opptatt i Patras, og det er mulig kaptein Mauseth vil avvente den før han sender nærmere opplysninger om tragedien.

ETTER hva det videre meddeles har kaptein Mauseth bestridt opplysningen om at «Svein Jarl» gikk inn i et minefelt og hevdet at skipet gikk på en drivmine.

„Svein Jarl“: Sjøforklaring i Patras i går

Nok et lik drevet i land.
DEN DANSKE LETTMATROS

HARRY SØRENSEN.

ETTER HVA Nordenfjeldske Dampskibsselskap telegrafisk får meddelt fra kaptein Mauseth er nå et tredje lik drevet i land og et blitt begravd i gresk jord. Det er den 19 år gamle lettmatros Harry Sørensen. Han var som kjent fra Oksbøll i Danmark.

KAPTEIN MAUSETH har videre meddelt at det ble avholdt sjørett i Patras mandag. Hvilke resultater retten er kommet til forlyder det imidlertid ikke noe om.

DET ER heller ikke ennå tatt noen bestemmelse om hjemsendelsen av de overlevende. Det er det norske konsulat som skal besørge dette.

Grünnlagt 1767.

Adresseavisen

Trondhøms Adresse-

Kontors Efterretninger)

Trondheim, fredag

30te januar 1948

9 av mannskapet på „Svein Jarl“ med fly til Sola i går. 6 har fått skipsleilighet hjem „Svein Jarl“ sank på 60 favner vann.

DET HAR i det siste vært sparsomt med meldinger fra de overlevende fra «Svein Jarl» forlis. Det var overlatt den norske konsul å sørge for hjemreisen, og de pårørende har gått i stadig spenning og ventet å høre nytt.

I GAR sendte kaptein Mauseth en rapport til selskapet inneholdende en del opplysninger om skipets reise og noen få opplysninger om ulykken. Da skipspapirene, deriblant journalen gikk tapt, har kapteinen etter høringsmålingen måttet rekonstruere reisen og de forskjellige data.

AV DE OPLYSNINGER han har gitt skjedde ulykken innenfor minesperlingen. «Svein Jarl» tørnet mot minen med forskipet og vellet ved eksplosjonen over til babord slik at det var umulig å få ut livbåtene. Samtidig begynte skipet å synke og i løpet av noen få minutter var «Svein Jarl» forsvunnet.

DE AV MANNSKAPET som ikke var drept ved eksplosjonen måtte kaste seg på sjøen slik de gikk og stod og de lå og flot på vrakrestene i hele 5—6 timer før de ble tatt opp av båter som kom til. Bare en av de overlevende var blitt skadd en del i en fot, men det var så vidt vi forstår ikke alvorlig.

I GAR INNLØP det så melding om at de overlevende fra ulykken var kommet med fly til Sola flyplass ved Stavanger i går i midtdagstiden.

ETTER hva fortæller Hans Lund

i C. Middelthøns Dampskipsekspedisjon, Stavanger, opplyser på Adresseavisens henvendelse hadde kaptein Mauseth vært på en kort visitt etter at han var kommet fra Sola til Stavanger.

MED FLYET fra Hellas var det kommet 9 av mannskapet, mens de øvrige 6 hadde tatt arbeid på skip som skal hjemover. Alle var friske og kjekke, men det er forklarlig at ulykken hadde gjort et dypt inntrykk på samtlige. Kanskje ikke minst på kapteinen, som både mistet mange gode arbeidskamerater og et godt og prøvt skip.

«SVEIN JARL» hadde støtt på minen like i nærheten av Patras og skipet hadde sunket på 50—60 favner vann, dvs. ca. 120 meter. Man var nå i ferd med å søke etter vraket for om mulig ved dykkerhjelp å finne bl. a. skipets papirer og andre ting av verdi som ikke var ødelagt ved eksplosjonen eller av vannet.

AV DE 9 var det en del som skulle videre, bl. a. kaptein Mauseth, og de forlot Stavanger med det ordinære hurtigtog kl. 18.45. I tilfelle toget er i rute kommer det til Oslo i dag tidlig kl. 9.00.

AT DE som unnslett døden er ventet hjem med lengsel, er naturlig. En liten bemerkning fra fru Mauseth, da vi ringte henne i går kveld og fortalte at hennes mann var reist fra Stavanger gir et godt uttrykk for denne lengsel:

— Så har jeg bare tenkt på hvordan det er i morgen kveld!

Adresseavisen

Trondhems Adresseavisen

Statens Trykkesentral

3fte januar 1944

„Svein Jarl“s forlis: Kaptein Mauseth forteller fra ulykkesnatten

„Et skip kan bygges igjen, men menneskene er og blir borte“.

Adresseavisen har fått anledning til å offentliggjøre en kort beretning kaptein Mauseth har gitt om hva som hendte den svarte, uhyggelige januarmorgenen i Patrasbukta, da «Svein Jarl» ble minesprengt og 9 av dens besetning mistet livet.

Som tidligere fortalt lå kaptein Mauseth til sørs da skipet gikk på minen og ble slengt på sjøen ved eksplosjonen.

— Det var en forferdelig eksplosjon, sier kapteinen. Den inntraff kl. 5.15 om morgenen, og skipet sank på ca. 3—4 minutter.

Jeg ble tatt med ned av drag, suget uten å behøve på. Jeg var fullt bevisst hele tiden da det gikk nedover og trodde at nå var det slutt.

Men så ansente jeg alle mine krefter og kom endelig opp til overflaten. Her fikk jeg tak i en luk og svante på den gjennom mørke mot land.

Etter 4 timer ble jeg tatt opp av en fisker, men da var jeg svært trett og hadde fått krampe i leggene. Jeg er nå bare litt om overall på kroppen etter all vrakgodset som skjøt opp til overflaten og som jeg støtte sammen med. Kaptein Mauseth sier til slutt:

— Ja, nå har jeg vært med på torpedering, er blitt skutt i senk av fly og sist nå minesprengt, så nå er det vel ikke mer igjen.

Hvordan kaptein Mauseth føler det

Kaptein Mauseth.

etter den triste ulykke som rammet ham, får man et levende inntrykk av ved en annen bemerkning av ham:

— Det var sørgelig med den preklige båten. Men et skip kan bygges igjen. — menneskene er og blir dog borte!